

РЕШЕНИЕ

№ 78

гр. Ямбол, 26.10.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ЯМБОЛ, I ВЪЗЗИВЕН СЪСТАВ, в публично заседание на пети октомври през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател: Росица Ст. Стоева

Членове: Калина Г. Пейчева
Анита Хр. Велева

при участието на секретаря П.Г.У.
като разгледа докладваното от Росица Ст. Стоева Въззивно гражданско дело № 20212300500249 по описа за 2021 година

Производството пред Окръжен съд - Ямбол е по чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по **въззивна жалба** на Л. В. Б., подадена чрез пълномощника адв. Д.С. против Решение №26032/02.07.2020 г., постановено по гр.д.№300/2021 г. по описа на ЯРС, с което съдът **отхвърлил** предявените от Л. В. Б. ЕГН ***** против "Топлофикация-Ямбол" ЕАД, с ЕИК 128045536 обективно съединени иски с правна квалификация: по чл.128, т.2 КТ - за осъждане на ответното дружество да заплати на ищеца сумата от 3680 лв., представляваща неизплатени трудови възнаграждения за м.април, май, юни, юли, август, септември, октомври и ноември 2017 г., заедно със законната лихва върху тази сума, считано от депозирането на исковата молба до окончателното ѝ изплащане; по чл.224, ал.1 КТ - за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 510 лв., заедно със законната лихва върху тази сума, считано от депозирането на исковата молба до окончателното ѝ изплащане; по чл.245, ал.2 КТ, вр. чл.86, ал.1 ЗЗД - за осъждане на ответника да заплати на ищеца сумата от 1282,64 лв., представляваща мораторни лихви за забава за неизплатени трудови възнаграждения, както следва: за м.април 2017 г. - 174,03 лв., за м.май 2017 г. - 170,07 лв., за м. юни 2017 г. - 166,24 лв., за м. юли 2017 г. - 162,28 лв., за м. август 2017 г. - 158,32 лв., за м.септември 2017 г. - 154,49 лв., за м. октомври 2017 г. - 150,52 лв. и за м. ноември 2017 г. - 146,69 лв. Със същото решение ищецът е осъден да заплати на ответното дружество направените по делото разноси в размер на 500 лв.

С **въззивната жалба** решението на ЯРС се атакува изцяло, с твърдения за допуснати от първоинстанционния съд нарушения на материалния и процесуалния закон, както и поради

необоснованост на правните изводи. Оспорва се като незаконосъобразен възприетият от първата инстанция извод за основателност на възражението на ответника за изтекла през м.декември 2020 г. погасителна давност по отношение исковата претенция, произтичаща от вземания от трудови правоотношения. Заявени са и съображения за недоказване от страна на ответника (чийто е доказателствената тежест) на възражението му за изтекла погасителна давност, поради липсата на точно изясняване на обстоятелствата, относими към момента на настъпване на изискуемостта. За непълни и неясни се сочат съображенията на съда относно конкретните дати, на които е настъпил падежът на всяко от претендираните трудови възнаграждения. В полза на верността на тезата си за неправилност в съображенията на ЯРС по приложението на чл.114 ЗЗД, се сочи допуснатото игнориране в първоинстанционното решение при преценка на периода на изтекла давност на разпоредите на чл.3, т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците и на §13 от ЗР на ЗИД ЗМДВИП (ДВ, бр.34/09.04.2020 г.). Счита, че в предметния обхват на посочените разпоредби се включва срокът на чл.111, б."а" ЗЗД и чл.358, т.3 КТ, в който жалбоподателят може да упражни по исков ред заявените права. Моли за отмяна на оспореното решение на първостепенния съд и уважаване на исковата му претенция. Отправя искане за присъждане на извършените пред двете инстанции разноски.

В срока по чл.263 ГПК въззиваемата страна "Топлофикация -Ямбол" ЕАД, чрез пълномощника си адв. А.Д. е депозирала **писмен отговор** на въззивната жалба, в който е заявила становище за нейната неоснователност. В подробно изложение се преповтарят аргументите, обективирани в решението на първата инстанция, досежно релевантния начален момент на погасителната давност за всяко включено в исковата претенция трудово възнаграждение, като се акцентира върху липсата на материалноправни основания, дерогиращи приложението на нормативната уредба, очертана в чл.358, ал.1, т.3 вр.чл.2, ал.2 КТ, чл.270 КТ и общото правило на чл.114 ЗЗД. Иска се потвърждаване на атакуваното решение, като правилно и законосъобразно и присъждане на разноски за настоящата инстанция съобразно приложен договор за правна помощ.

В о.с.з. въззивника не се явява, но се представлява от пълномощника адв.Д.С. от ЯАК, който поддържа жалбата по изложените в нея съображения. Моли за уважаване на предявените искове. Допълнителни доводи излага в представена писмена защита.

В о.с.з. въззиваемата страна не изпраща законен представител, но чрез пълномощника адв.А.Д. от ЯАК поддържа становището, заявено в писмения отговор и моли за потвърждаване на решението на ЯРС.

След преценка на доказателствата по делото, Окръжният съд приема за установено следното от **фактическа страна**:

В представено от ищеца заверено копие от стр.8 - 11 на трудовата му книжка, е посочено, че е назначен на длъжност "пазач-портиер" при ответното дружество на 02.06.2010 г. с 8 ч. продължителност на работното време, като ТПО е прекратено на 01.03.2018 г., на осн.чл.328, ал.1, т.3 от КТ. Пак от посоченото копие от страници от трудовата книжка е видно, че последното месечно възнаграждение на ищеца е 510 лв.,

а пред релевантния период - от 01.01.2017 г. до 01.01.2018 г. месечно възнаграждение на ищеца е било 460 лв.

По делото е назначена и изготвена съдебно-счетоводна експертиза, която дава заключение, че при проучването при „Топлофикация-Ямбол“ ЕАД не е установило данни за извършени плащания на трудово възнаграждение на ищеца за процесния период. На база трудовата книжка на ищеца и данни от Персоналния регистър на НОИ вещото лице е изчислило на Л. В. Б. трудово възнаграждение за периода м.04 - м.11.2017 г. в размер общо бруто - 3680 лв. и нето - 2765.43 лв. Вещото лице е изчислило и лихвата за забава върху посоченото трудово възнаграждение. При изслушването в о.с.з. вещото лице пояснява, че при разговор с управителя на ответното дружество, както и със счетоводството в гр.София било обяснено, че дружеството не разполага с ведомости за работни заплати, поради некоректно предаване на документите. Поради това направила справка в персоналния регистър на НОИ и установила, че работодателя „Топлофикация“ е подал декларация обр.№1 за ищеца за претендиращия период, от който се установява осигурителния доход, както и отработените дни, на база на които е направила изчисленията по заключението.

Въз основа на така установената фактическа обстановка, съдът прави следните **правни изводи**:

Въззивната жалба е **допустима**, като подадена в предвидения в закона срок и отговаряща на изискванията на чл.260 и чл.261 ГПК. Въззивника е легитимиран и има правен интерес от обжалването. Преценена по същество въззивната жалба е **частично основателна**.

В съответствие с правомощията си, при проверка на валидността и допустимостта на атакуваното решение, въззивния съд прецени, че последното е *валидно и допустимо*.

С исковата молба са предявени при условия на обективно и субективно съединяване искове с правна квалификация, както следва: 1. Иск по чл.128 КТ за присъждане на неплатени трудови възнаграждения в размер на 3680 лв., като претенцията е за времето от м.април 2017 г. до м.ноември 2017 г., вкл. – по 460 лв. месечно; 2. Иск с правно основание по чл.245, ал.2 от КТ, вр.чл.86, ал.1 от ЗЗД за сумата 1282,64 лв. лихва за забава върху претендираните неплатени трудови възнаграждения; и 3. Иск по чл.224 КТ за присъждане на обезщетение за неползван платен годишен отпуск с цена 510 лв.

1. По исковете с правно основание чл.128 КТ и чл.245, ал.2 от КТ, вр. чл.86, ал.1 от ЗЗД:

Съгласно чл.128 КТ работодателят е длъжен да заплаща на работника уговореното трудово възнаграждение за извършената работа в установените срокове. Съгласно разпоредбата на чл.269 и чл.270 от КТ трудовото възнаграждение се изплаща в пари, в предприятието, където се извършва работата, лично на работника или служителя по ведомост или срещу разписка или по писмено искане на работника или служителя - на негови близки, като изплащането става авансово или окончателно всеки месец на два пъти,

доколкото не е уговорено друго.

Въззивния съд намира така предявеният иск за частично основателен по отношение на претенцията за м.ноември 2017 г. от 460 лв. В останалата част иска с правно основание чл.128 КТ е неоснователен и като такъв следва да бъде отхвърлен.

Не е спорно по делото, че ищецът е бил в трудовоправни отношения с ответното дружество в периода от 02.06.2010 г. до 01.03.2018 г., като претенцията му за неизплатени трудови възнаграждения е за периода месец от м.април 2017 г. до м.ноември 2017 г., вкл. – по 460 лв. месечно или общо за сумата 3680 лв. Според заключението на ССЧЕ трудовите възнаграждения на ищеца за този период са начислени, но поради липса на запазени ведомости за заплати, не се установява тези възнаграждения да са заплатени. В доказателствена тежест на ответника е да установи, че е заплатил претендираното трудово възнаграждение на ищеца и т.к. доказателства за този правнорелевантен факт по делото не са представени, то следва извод, че тези възнаграждения не са били изплатени на ищеца и са дължими, както правилно е приел и първостепенния съд. Ето защо ответникът дължи на ищеца брутно трудово възнаграждение за процесния период в размер общо на 3680 лв.

В отговора на ИМ ответника е направил възражение за изтекла погасителна давност по отношение претендираните от ищеца трудови възнаграждения, по което настоящия съд намери следното:.

Съгласно чл.358, ал.1, т.2 от КТ, исковите по трудови спорове, като процесния, се предявяват в 3-годишен срок, като съгласно чл.358, ал.2, т.2 срока за предявяване на иска започва да тече от деня, в който правото, предмет на иска, е станало изискуемо или е могло да бъде упражнено, като при парични вземания изискуемостта се смята настъпила в деня, в който по вземането е трябвало да се извърши плащане по надлежния ред. Относитима към правилното разрешаване на спора е и нормата на чл.270, ал.2 от КТ, съгласно която трудовото възнаграждение се изплаща авансово или окончателно всеки месец на два пъти, доколкото не е уговорено друго.

При съобразяване на цитираните правни норми, следва извод, че за всяко месечно задължение за плащане на трудово възнаграждение изискуемостта настъпва в края на месеца, за който се дължи. Исковата молба е подадена в съда на 28.01.2021 г. За да бъде извършена правилна преценка на въпроса кога изтича тригодишния давностен срок, следва да бъде съобразена и разпоредбата на чл.3, т.2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на НС от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците, съгласно която за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти. Съгласно §13 от ПЗР на ЗИД на Закона за здравето сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение по ЗМДВИП, обявено решение на НС от 13.03.2020 г. продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на този закон в "Държавен вестник", което е станало с ДВ, бр. 44 от 13.05.2020 г.

Въззивния съд като съобрази цитираните по-горе правни норми и датата на

предявяване на ИМ в съда - 28.01.2021 г., счита, че предявения иск с правно основание чл.128 КТ е погасен по давност и следва да бъде отхвърлен, с изключение на претенцията за м.ноември 2017 г., давностния срок за която е изтекъл на 08.02.2021 г., т.е след датата на предявяване на ИМ. Ето защо и на ищеца следва да бъде присъдена на осн. чл.128 КТ сумата от 460 лв., представляваща брутно ТВ за м.ноември 2017 г.

Претенцията за лихва за забава върху неизплатените трудови възнаграждение за периода м.април 2017 г. до м.октомври 2017 г. като акцесорна, следва да се отхвърли предвид неоснователността на иска за главното задължение, като погасено поради изтичане на тригодишния давностен период.

Основателна е претенцията за лихва за забава върху неизплатеното трудово възнаграждение за м.ноември 2017 г. Според изчисленията в заключението на в.л. върху възнаграждението за м.ноември 2017 г. от 460 лв. за периода 01.12.2017 г. - 28.01.2021 г. размера на лихвата за забава е 147,60 лв. В този размер е основателна претенцията на ищеца по чл.245, ал.2 КТ, вр. чл.86 ЗЗД, но следва да бъде уважена за сумата 146,69 лв., колкото са поискани от ищеца на това основание.

2. По иска с правно основание чл.224 КТ:

Съгласно чл.224, ал.1 КТ при прекратяване на трудовото правоотношение работникът или служителът има право на парично обезщетение за неизползвания платен годишен отпуск, правото за който не е погасено по давност. В конкретния случай претенцията на ищеца е за сумата 510 лв.

Въззивния съд намира този иск за неоснователен и като такъв следва да бъде отхвърлен, както правилно е преценил първостепенния съд, а изложените мотиви се споделят изцяло.

Правилен е извода на ЯРС, че възражението за погасяване по давност на тази претенция е неоснователно и правилно го е оставил без уважение, съобразявайки относимите разпоредби на чл.358, ал.1, т.3 и ал.2, т.2 от КТ.

Правилен е и извода, че ищеца не е ангажирал доказателства, относими към този иск, въз основа на които да бъде изведен извод за основателност. По делото не е установено дали при прекратяване на ТПО, на ищеца е било определено обезщетение по чл.224, ал.1 от КТ в размер на 510 лв., т.к. не е представена нито заповед за прекратяване на ТПО или твърдяното в ИМ споразумение с ответника, като твърденията за унищожаване на тези документи, поради възникнал пожар в жилището на ответника останаха недоказани. Липсват доказателства и за установяване размера на иска. С оглед на това тази претенция се прецени от въззивния съд за неоснователна, както правилно е постановил и районния съд.

Предвид изложеното, въззивния съд прецени предявените в производството искове за неоснователни и като такива следва да бъдат отхвърлени, с изключение на претенцията с пр.осн. чл.128 КТ сумата от 460 лв., представляваща брутно ТВ за м.ноември 2017 г., ведно

със законната лихва върху нея от датата на предявяване на исковата молба до окончателното плащане и претенцията за лихвата за забава върху нея в размер на 146,69 лв. По отношение на тези суми решението на ЯРС е неправилно и следва да бъде отменено, като сумите следва да се присъдят на ищеца. В останалата част решението на ЯРС е правилно не страда от пороците, визирани във въззивната жалба и като такова следва да бъде потвърдено.

Съгласно чл.359 КТ производството по трудови дела е безплатно за работниците и служителите, като те не плащат такси и разноски по производството, включително и за молбите за отмяна на влезли в сила решения по трудови дела. В Решение №67/03.04.2014 г. на ВКС по гр.д.№2944/2013 г., IV г. о. е разяснено, че работниците, служителите и членовете на кооперации са освободени от разноски за производството, по искове, произтичащи от трудови правоотношения. Те не дължат внасянето на такива разноски по сметка на съда, тъй като за тях производството по трудови дела е безплатно. Същите лица обаче, при неблагоприятен за тях изход на делото, дължат на насрещната страна разноските, които тя е направила за такси по делото, разноски за производството, както и изплатеното възнаграждение за един адвокат, ако насрещната страна е била представлявана от адвокат или юрисконсулт.

В контекста на цитираната правна норма и с оглед разясненията на ВКС в цитираното решение и при изхода на въззивното производство, всяка от страните има право на разноски, предвид наличието на надлежно искане за присъждане на разноски и доказателства за сторени такива.

Въззивника - ищец Б. за двете съдебни инстанции е сторил разноски в общ размер на 900 лв. - заплатено възнаграждение за адвокат, като на осн. чл.78, ал.1 ГПК и в съответствие с уважената част от иска следва да му се присъди сума в размер на 99,77 лв.

Въззиваемата страна - ответник "Топлофикация-Ямбол" ЕАД за двете съдебни инстанции е сторила разноски в общ размер на 1000 лв. - заплатено възнаграждение за адвокат, като на осн. чл.78, ал.3 ГПК и в съответствие с отхвърлената част от иска следва да им се присъди сума в размер на 889,14 лв.

"Топлофикация-Ямбол" ЕАД следва да бъде осъдена да заплати държавна такса върху уважената част от исковете или да заплати по сметка на ЯОС сумата 25 лв., както и 5 лв. при служебно издаване на изпълнителен лист.

Така мотивиран, ЯОС

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №26032/02.07.2020 г., постановено по гр.д.№300/2021 г. по описа на ЯРС в **частта**, с която са отхвърлени предявените от Л. В. Б. ЕГН ***** против "Топлофикация-Ямбол" ЕАД, с ЕИК 128045536 обективно съединени искове с правна квалификация: по чл.128, т.2 КТ - за сумата от 460 лв., представляваща неизплатено брутно трудово възнаграждение за м.ноември 2017 г., заедно със законната лихва върху тази сума, считано от депозирането в съда на исковата молба до окончателното ѝ изплащане; по чл.245, ал.2 КТ, вр. чл.86, ал.1 ЗЗД - за сумата от 146,69 лв., представляваща мораторна

лихва за забава за неизплатено трудово възнаграждение за м.ноември 2017 г., **както и в частта за разноските, вместо което постанови:**

ОСЪЖДА "Топлофикация-Ямбол" ЕАД с ЕИК 128045536 **да заплати** на Л. В. Б. с ЕГН *****, на осн. чл.128, т.2 КТ - **сумата от 460 лв.**, представляваща неизплатено брутно трудово възнаграждение за м.ноември 2017 г., заедно със законната лихва върху тази сума, считано от 28.01.2021 г. - датата на депозиране на исковата молба в съда до окончателното ѝ изплащане; на осн. чл.245, ал.2 КТ, вр. чл.86, ал.1 ЗЗД - **сумата от 146,69 лв.**, представляваща мораторна лихва за забава върху неизплатеното трудово възнаграждение за м.ноември 2017 г. от 460 лв. за периода 01.12.2017 г. - 28.01.2021 г.

ПОТВЪРЖДАВА Решение №26032/02.07.2020 г., постановено по гр.д.№300/2021 г. по описа на ЯРС **в останалата част.**

ОСЪЖДА "Топлофикация-Ямбол" ЕАД, с ЕИК 128045536 **да заплати** на Л. В. Б. с ЕГН *****, на осн. чл.78, ал.1 ГПК, **сумата 99,77 лв.** - сторени разноси пред двете инстанции, в съответствие с уважената част от исковете.

ОСЪЖДА Л. В. Б. с ЕГН *****, **да заплати** на "Топлофикация-Ямбол" ЕАД, с ЕИК 128045536, на осн. чл.78, ал.3 ГПК, **сумата 889,14 лв.** - сторени разноси пред двете инстанции, в съответствие с отхвърлената част от исковете.

ОСЪЖДА "Топлофикация-Ямбол" ЕАД, с ЕИК 128045536 **да заплати** по сметка на ЯОС държавна такса в размер на 25 лв. и държавна такса 5 лв. - в случай на служебно издаване на изпълнителен лист.

Решението, на осн. чл.280, ал.3, т.1 ГПК, е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____